

ÁLLAMTUDOMÁNYI HÍRLEVÉL

2023/08.

Tisztelt Olvasónk!

A Nemzeti Közzolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar gondozásában megjelenő Államtudományi Hírlevél célja az államtudományokkal kapcsolatos friss információk közzététele az érdeklődő szakmai közönség számára. E félévtől megújult és bővített tartalommal, az államtudományi kutatások eredményeinek hazai és nemzetközi megismertetését, láthatóságát elősegítő szakanyagokkal, felhívásokkal várják régi és új olvasóikat a szerkesztők:

Dr. Kaiser Tamás tudományos dékánhelyettes

Dr. Sasvári Péter egyetemi docens

Dr. Fási Csaba osztályvezető, tudományszervező munkatárs

A korábbi Hírlevelek elérhetőek az alábbi honlapon keresztül: <https://antk.uni-nke.hu/kutatas-tudomanyos-elet/allamtudomanyi-hirlevel/allamtudomanyi-hirlevel-2023>

Nemzetközi tanulmány- és folyóirat-ajánló

Brady D. Lund – Ting Wang – Nishith Reddy Mannuru – Bing Nie – Somipam Shimray – Ziang Wang (2023): ChatGPT and a new academic reality: Artificial Intelligence-written research papers and the ethics of the large language models in scholarly publishing

A cikk az OpenAI által fejlesztett ChatGPT nevű szoftverrel foglalkozik, amely természetes nyelvi feldolgozást használ a szövegalapú felhasználói kérések teljesítésére (azaz egy 'csevegőbot'). A cikk először bemutatja a ChatGPT

történetét és alapelveit, majd annak tudományos kutatásra és publikálásra gyakorolt potenciális hatásait tárgyalja. A ChatGPT alkalmas lehet esszék és más típusú tudományos szövegek automatizált elkészítésére. A felmerülő lehetséges etikai problémákat a szerzők a mesterséges intelligencia, a gépi tanulás és a szélesebb körű fejlesztések kontextusában tárgyalják.

Megjelenés helye: **The Journal of the Association for Information Science and Technology (JASIST)**

A folyóirat az információtudományi kutatások vezető nemzetközi fóruma. A JASIST több mint fél évszázada vezető szerepet tölt be ezen a területen, célja olyan eredeti kutatások közzététele, amelyek információ előállítására, rögzítésére, tárolására, ábrázolására, visszakeresésére, bemutatására, manipulálására, terjesztésére, felhasználására és értékelésére összpontosítanak.

A tanulmány elérhető az alábbi linken keresztül:

<https://doi.org/10.1002/asi.24750>

Publikációs felhívás

Pro Publico Bono

A Pro Publico Bono tudományos folyóirat (és elődlapjainak) több évtizedes története napjainkban új fejezetéhez ért. A Pro Publico Bono független, lektorált, az MTA IX. osztály szerint minősített „A” kategóriájú, negyedévente megjelenő folyóirat. Célja a közigazgatás- és jogtudomány, valamint az államelméleti témájú tanulmányok, közlemények és recenziók közzélése. A folyóirat várja azokat a kutatási eredményeket is, amelyek a közjog, a társadalom – és politikatudományok területén keresik a jövő lehetséges alternatíváit a fenntartható és innovatív társadalmak, a jó kormányzás és a nemzetállamok, valamint az európai és transzatlanti együttműködés erősítése érdekében, számolva technológiai, ökológiai és kulturális áttrendeződés hatásaival.

Pro Publico Bono is a peer-reviewed journal four-monthly published by the University of Public Service, Budapest. It covers researches based on public law, social and political sciences as well as interdisciplinary approach that explore future

alternatives for fostering sustainable and innovative societies, good governance and for strengthening nation states as well as the European and transatlantic cooperation facing technological, ecological and cultural disruption in the increasingly complex and ambiguous 21st century.

Acta Humana – Emberi Jogi Közlemények: A periodika független lap, amely tudományos missziójának tekinti az Európa Tanács Strasbourgi székhelyű Emberi Jogi Bírósága esetjogának folyamatos bemutatását, különös tekintettel a magyar ügyekre; az Európai Unió Bírósága emberi jogi esetjogának bemutatását, valamint a témában megjelenő tudományos értékű publikációkkal a közigazgatási, közszolgálati, illetve jogi képzőintézmények képzésének segítését. Célja, lektorált kutatások és szakmai tapasztalatok közlése az emberi jogi terület minden aspektusából, a tudományos nézetek és a gyakorlati megfontolások közötti kölcsönhatás erősítése.

Európai Tükör: Az Európai Tükör a Nemzeti Közszolgálati Egyetem tudományos online folyóirata, melynek elsődleges célja, hogy valós képet adjon az európai integrációs folyamatokról és azok kihívásairól a harmadik évezred elején. A lap földrajzi fókusza az Európai Unió és ezen belül Kelet- Közép Európa, illetve Magyarország. A tárgyalt tudományterületek között kiemelt szerepet kapnak a közgazdaság-tudomány, a jogtudomány, a politikatudomány és ezek határterületeinek legfontosabb kérdései és aktualitásai.

További információk: <https://folyoirat.ludovika.hu/>

Tudományos sarok

A háború első éve után az adatok Oroszország tudományos együttműködésének változását mutatják

Egy évvel az Ukrajna elleni orosz háború kitörése után annak a globális kutatási együttműködésekre gyakorolt hatásai már kezdenek megjelenni a tudományos irodalomban.

A Nature elemezte a Scopus adatbázisban szereplő cikkek társszerzői mintázatát. Az eredmények azt mutatják, hogy 2022-ben nemzetközi együttműködésben készült orosz cikkek jelentős hányada kínai és indiai társszerzőséggel készült, míg az amerikai vagy német szerzőkkel közösen írt cikkek aránya csökkent. Ukrajna eközben erősen visszafogta tudományos kapcsolatait Oroszországgal, és úgy tűnik, hogy Lengyelországgal viszont erősítette.

Az eddig rendelkezésre álló adatok a lehetséges változásokat csak sejtetik, ezek az év későbbi szakaszában válnak majd nyilvánvalóvá. A 2022-ben megjelent tanulmányok közül sokat már jóval azelőtt beküldtek a folyóiratokhoz, hogy a nyugati intézmények a 2022. február 24-én kezdődött teljes körű orosz invázióra válaszul leállították a tudományos együttműködést Oroszországgal. A tudományos cikkek adatbázisainak pedig a szokásos indexelési csúszások miatt még egy-két hónapra szükségük van a 2022-es gyűjtemények feltöltéséhez, így a cikkek hozzávetőleges száma tovább fog növekedni. (A társszerzők relatív arányai ebben a szakaszban valószínűleg már nem változnak.)

További információk: <https://doi.org/10.13140/RG.2.2.24072.08968>

Tudományos életpálya

Nyolcvankét kutató nyerte el 2022-ben a Magyar Tudományos Akadémia doktora címet. A kiemelkedő tudományos munkásságukat egy doktori műben összegző, eredményeik egy kiemelt részét pedig sikeresen megvédő kutatók 2023. március 28-án vehették át az MTA Székház Dísztermében a rangos cím megszerzését igazoló oklevelet. Köztük volt Dr. Halász Iván, az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar Alkotmányjogi és Összehasonlító Közjogi Tanszék tanszékvezetője is.

Halász Iván akadémiai doktori értekezése az első Csehszlovák Köztársaság létrejöttét követő száz évet áttekintve vizsgálja a csehszlovák, a cseh és a szlovák államfői tisztség jellegzetességeit. Az értekezés kiindulópontját két alapvető tézis képezi. Az első szerint a köztársasági elnöki intézmény egyszemélyi (monokratikus) jellege, valamint szimbolikus volta miatt különösen alkalmas az

állami és intézményi folytonosság megjelenítésére. Ezzel függ össze az a szerep is, amelyet az államfő az egyes korszakok és rendszerek közötti ellentétek „áthidalásában” játszik. A második tézis szerint – amint az a cseh és a szlovák szakirodalomban is szerepel – a csehszlovák, majd a cseh és a szlovák államfői tisztségben sokkal több a folytonossági elem, mint a diszkontinuitás. A mai napig érezhetők rajta azok a közjogi megoldások és hagyományok, amelyek gyökerei az 1920. évi csehszlovák alkotmányig nyúlnak vissza. Az értekezés harmadik fő megállapítása az, hogy a Szlovákiában 1999-ben, a Cseh Köztársaságban pedig 2012-ben bevezetett közvetlen államfőválasztás által biztosított nagyobb legitimitás a köztársasági elnök jogköreinek jelentősebb megváltoztatása nélkül is megerősítette az elnök közjogi pozícióját, és jelentősen kitágította politikai mozgásterét. A szerző értekezésében széles forrásbázison, döntően cseh, szlovák és lengyel nyelvű források alapján, azok megfelelő interpretációjával, a jogtörténeti és a jogösszehasonlító módszert alkalmazva igazolja téziseit és megállapításait.

Munkájához és elért eredményeihez ezúton is gratulálunk!

További információk: https://mta.hu/mta_hirei/az-mta-uj-doktorat-koszontottek-a-magyar-tudomanyos-akademia-szekhazaban-112802
https://mta.hu/mta_hirei/mta-doktorai-2023-112755

Tudományos utánpótlás

Soron következő műhelyvita:

Potóczki Judit: Súlyok és ellensúlyok a pénzügyi fogyasztóvédelmi igazgatásban, a fenntarthatóság, a pénzügyi kultúra és az öngondoskodás tükrében

Témavezető: Dr. Novoszáth Péter

Időpont: 2023. április 12. (szerda) 12:00

Helyszín: Online

dr. Teleki Bálint: Az „ügynökségesedés” tendenciája az Európai Unióban és annak hatásai az uniós és a magyar közigazgatásra

Témavezető: Dr. Szegedi László

Időpont: 2023. április 20. (csütörtök) 14:00

Helyszín: Oktatási Központ 510. tárgyaló

További információk: <https://antk.uni-nke.hu/oktatas/doktori-kepzes/doktori-vedesek-es-muhelyvitak>

Pályázati felhívás doktori képzésre

A Nemzeti Közszerológálati Egyetem rektora az idei évben is felvételi pályázatot hirdet PhD doktori képzésre. Az Egyetem a hadtudományok, a katonai műszaki tudományok, a közigazgatás-tudományok, valamint a rendészettudományok tudományágakban rendelkezik önálló, akkreditált doktori iskolával, így lehetőség nyílik jelentkezni többek között a Közigazgatás-tudományi Doktori Iskola kutatási témáira is.

A pályázatok beérkezési határideje: 2023. március 31.

A jelentkezéseket április 14-ig lehet véglegesíteni/pótolni, illetve az elektronikusan benyújtott pályázatot papír alapon eljuttatni.

További információk: <https://www.uni-nke.hu/hirek/2023/02/28/palyazati-felhivas-doktori-kepzesre>

Konferenciafelhívás

IFIP EGOV-CeDEM-ePart 2023

Budapest, 2023. szeptember 5-7.

Kiemelt témák: e-Government, Digital Government, Open Government, Smart Government, GovTech, eParticipation és e-Democracy

A konferencia Call for Paper-je az alábbi linken keresztül érhető el: <https://dgsociety.org/egov-2023/call-for-papers/>

A konferencia nyitott PhD hallgatók kutatásainak bemutatására is, az ezzel kapcsolatos felhívás az alábbi linken keresztül érhető el:
<https://dgsociety.org/egov-2023/phd-colloquium-2023/>

Jelentkezési határidő: 2023. március 31.

További információk: <https://dgsociety.org/egov-2023/>

Az ember a legújabb technológiák között

Budapest, 2023. május 31.

Jelentkezési határidő: 2023. április 20.

További információk: <https://itki.uni-nke.hu/hirek/2023/03/22/konferenciafelhivas-az-ember-a-legujabb-technologiak-kozott>

Parlamentarizmus Napja

Budapest, 2023. május 2. 14:00-18:00

Jelentkezési határidő: 2023. április 6.

További információk: <https://pkk.sze.hu/hirek/parlamentarizmus-napja-2023-call-for-papers>

Amennyiben Ön is ismer olyan színvonalas konferenciákat, melyeket meg szeretne osztani e Hírlevél olvasóival, kérjük, küldje meg azokat az ANTK.TDH@uni-nke.hu címre.

Könyvajánló

Simon János (szerk.) (2022): 30 éve szabadon Közép-Európában. Ludovika Egyetemi Kiadó ISBN: 978-963-531-582-6

Ahogy a tanulmánykötet szerkesztője, Simon János vallja, a „múltat ismernünk kell, hogy a jelenben tudjunk gondolkodni, és jobb jövőt tudjunk építeni”. Ezen építőmunkához kívánnak segítséget nyújtani az immár két évtizede ötvenként megrendezett évfordulós konferenciák, amelyeknek résztvevői időről időre számot vetnek a diktatúra örökségével, a rendszerváltás folyamatával és az azóta eltelt időszak történéseivel. A világjárvány ellenére sem szakadhatott meg ez a

hagyomány 2020-ban, ugyanakkor rendhagyó módon csupán írásban, e kötetbe foglalva adhatják át gondolataikat a szerzők: jogászok, közgazdászok, újságírók, történészek, politológusok, szociológusok és filozófusok.

Ajánljuk a kötetet minden, a demokrácia megismerése és építése iránt elkötelezett gondolkodó számára.

További

információk:

<https://webshop.ludovika.hu/termek/konyvek/tarsadalomtudomany/30-eve-szabadon-kozep-europaban/>

Q-s közlemények bemutatása

Ezúton ajánljuk figyelmükbe az alábbi, nemrég megjelent Q2-es tanulmányt:

Zsófia Nagy - Eszter Szigedi - Szabolcs Takács -Noémi Császár-Nagy (2023): The effectiveness of psychological interventions for Rheumatoid Arthritis (RA): A systematic review and meta-analysis. Life 13(3), 849

A rheumatoid arthritis (RA) egy krónikus gyulladással járó betegség, amely jelentősen rontja a betegek szomatikus, érzelmi és pszichológiai funkcióit. Ennek az áttekintésnek az a célja, hogy azonosítsa, szintetizálja és értékelje a rheumatoid arthritis (RA) kezelésének biopszichoszociális szemléletében a pszichológiai beavatkozások (például kognitív viselkedésterápia (CBT), érzelmi feltárás (ET), csoportterápia (CST), mindfulness (M), betegoktatás (BO) és relaxáció (R)) eredményeit. Az összes releváns és ismert randomizált klinikai vizsgálat (RCT) szisztematikus keresését a következő online bibliográfiai adatbázisok segítségével végeztük el: JSTOR, PubMed, PsycNET és The Cochrane Library. A referencialistákban további jelentéseket kerestünk. A Cochrane Risk of Bias eszközt (RoB 2.0) használtuk a torzítás kockázatának felmérésére a bevont tanulmányokban. A kiválasztási folyamatot követően 57 cikket fogantunk be, és 392 db-ot zártunk. Három külön metaanalízist végeztünk, amelyek fő változóként a pszichológiai beavatkozásokat tartalmzták, és a következőket mutatták ki: (1)

szignifikáns pozitív közepes hatásméretek mérhető az átlagos értékekre (Hedges-g = 0,399, Z = 0,399, p = 0,009); (2) szignifikáns pozitív nagy hatásméretek tartozik a maximális értékekhez (Hedges-g = 0,856, Z = 4,223, p < 0,001); és (3) nem szignifikánsak az eredmények a minimális értékeknél (Hedges-g = -0,047, Z = -0,335, p = 0,738). Ezek az eredmények azt mutatják, hogy a pszichológiai beavatkozások (bármelyik fent említett) átlagosan hatékonyak az RA kezelésében, noha sem mellékhatásuk, sem gyógyszerköltségük nincsen és egy gyulladáson kórképről van szó, tehát a biológiai medicina optikájából testi betegség. Egyetlen pszichológiai módszer sem árt az RA-s betegeknek, de az egyenre szabott terápia magas hatékonyságú. Összességében ez az áttekintés következetes, alátámasztó bizonyítékot mutat arra vonatkozóan, hogy a pszichológiai beavatkozások jelentősen hozzájárulhatnak az RA-s betegek szokásos orvosi ellátásához. Azonban több jó minőségű, nagy mintájú RCT-nek még meg kell erősítenie ezeket az eredményeket.

A tanulmány elérhető az alábbi linken keresztül: <https://www.mdpi.com/2075-1729/13/3/849>

<https://doi.org/10.3390/life13030849>

Amennyiben Önnek is született olyan Q-s közleménye, melyet meg szeretne osztani e Hírlevél olvasóival, kérjük, küldje meg az ANTK.TDH@uni-nke.hu címre az említett tanulmány könyvészeti adatait, valamint a tanulmány rövid, magyar nyelvű leírását.

Nemzetközi kapcsolatok

Török közpolitika workshop

2023. április 5-én tart workshopot a török közpolitika egyes területeivel kapcsolatban az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar. A rendezvényen három török vendégprofesszor és Karunk részéről Lovászy László kollégánk gondolatébresztő előadása hangzik el.

Regisztráció és további információk: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2862>

Amerikai politika a mérlegen

2023. április 6-án tart előadást az Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Karon Dr. Stephanie Newbold, a Rutgers University oktatója és az idei évben a Fulbright Fellowship keretében nálunk oktató Dr. Scott Frisch professzor az amerikai politika egyes kérdéseiről.

További információk: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2863/>

Fókuszban a francia és olasz közzolgálati jog

2023. március 28-án az ÁNTK-ra látogatott Andrea Sitzia, a Padovai Egyetem docense és Prof. Fabrice Rosa, a Reims Champagne Ardenne-i Egyetem professzora, akik az Emberi Erőforrás Tanszék meghívására a Comparative Civil Service Law című kurzuson tartottak előadást. Az olasz és a francia közzolgálat főbb sajátosságaira, a munkajogi és a közzolgálati jogi szabályozás kapcsolatára fókuszáló előadás részleteiről honlapunkon olvashatnak: <https://antk.uni-nke.hu/hirek/2023/03/30/fokuszbzan-a-francia-es-olasz-kozzszolgalmati-jog>

Külügyi kalauz

2023. március 27-én dr. Kocsis Gergő, a Külgazdasági és Külügyminisztérium ENSZ-főosztályának vezetője tartott előadást mesterszakos hallgatóinak a Ludovika főépületben. Az esemény során többek között szó esett a külügyi pályáról, az ENSZ működéséről, a magyar külpolitika prioritásairól és azok érvényesítési lehetőségeiről.

További információk: <https://antk.uni-nke.hu/hirek/2023/03/28/kulugyi-kalauz>

Európa lehet az orosz-ukrán háború legnagyobb vesztese

A több mint egy éve tartó orosz-ukrán háború eddigi történéseiről, a nagyhatalmi törekvésekről és a szankciók hatásairól tartottak kerekasztal-beszélgetést a Nemzetközi és Európai Szakkollégium, valamint a Puskás Tivadar Műszaki Szakkollégium szervezésében. Az eseményen Kaiser Ferenc, Tóth Péter és Stepper Péter osztotta meg gondolatait a hallgatókkal.

További információk: <https://antk.uni-nke.hu/hirek/2023/03/28/europa-lehet-az-orosz-ukran-haboru-legnagyobb-vesztese>

Webinárium- és blogvadászat

Decades of crises: from competitiveness to resilience - via the bumpy road of sustainability. The 5th Conference in cooperation with the European Association for Comparative Economic Studies

Szeged/online, 2023. április 14-15.

<http://eco.u-szeged.hu/english/research/conferences-workshops/2023/decades-of-crises/decades-of-crises>

Amennyiben Ön is ismer olyan színvonalas és ingyenes webináriumokat konferenciákat vagy blogokat melyeket meg szeretne osztani e Hírlevél olvasóival, kérjük, küldje meg azokat az ANTK.TDH@uni-nke.hu címre.

Rendezvényajánló

An Interdisciplinary Glance on Health Economics, Policies and Law in Turkey

2023.04.05. 10:00 - 12:00

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-05>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2862/>

Ludovika Zenezalon

2023.04.05. 18:30 - 21:00

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-05>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2688/>

Az államelmélet alapkérdései IX. Carl Schmitt fogadtatása a társadalomtudományokban

2023.04.06. 10:00 - 15:00

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-06>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2762/>

American Democracy in Crisis – Lessons for Public Sector Leadership and Democratic Governance

2023.04.06. 14:00 - 15:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-06>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2863/>

Látogatás az Egyesült Királyság budapesti nagykövetségén

2023.04.11. 14:00 - 15:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-11>

Diplomatic Relations from a Bulgarian Perspective

2023.04.12. 16:00 - 17:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-12>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2780/>

ÁJT TDK Filmklub

2023.04.12. 18:00 - 19:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-12>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2787/>

Hova tartanak a tőzsdék: kriptopénzek, részvények, nyersanyagok?

2023.04.24. 18:00 - 19:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-24>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2788/>

ÁLLAM ÉS EGYHÁZ-VALLÁS ÉS JOG c. online konferencia

2023.04.25. 16:00 - 18:00

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-04-25>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2640/>

A munkaalapú társadalomról anyák napja apropóján (magyar modell a fiatalok és a gyermekes anyák foglalkoztatásában)

2023.05.04. 10:00 - 11:30

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-05-04>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2878/>

A magyar közjogtudomány jeles képviselői egykor

2023.05.09. 15:00 - 17:00

<https://antk.uni-nke.hu/esemenyek#2023-05-09>

Regisztráció: <https://ludevent.uni-nke.hu/event/2844/>

A Hírlevélről történő leiratkozást az alábbi linken keresztül kezdeményezheti:

[Leiratkozás](#)

Az Adatvédelmi tájékoztató elérhető az alábbi linken keresztül: [Adatvédelmi tájékoztató](#)